

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KK 358/2015 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Kansaneläkelaitoksen asiantuntijalääkäreistä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ritva Elomaa /ps ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 358/2015 vp:

Miten hallitus aikoo edistää Kansaneläkelaitoksen käyttämien asiantuntijalääkäreiden pätevyysien julkaisemista?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999, julkisuuslaki) sääntelee viranomaisten asiakirjojen ja muiden tietoaineistojen julkisuutta ja salassapitoa sekä tiedon antamista asiakirjasta ja siihen liittyvää menettelyä. Julkisuuslakia sovelletaan sen 4 §:n nojalla myös Kansaneläkelaitokseen. Kysymyksessä mainitussa korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa KHO:2014:83 oli kyse siitä, ovatko yksityisten vakuutusyhtiöiden asiantuntijalääkärien nimet julkista tietoa. Korkein hallinto-oikeus katsoi ratkaisussaan, että tiedot vakuutusyhtiön asiantuntijalääkäreistä ovat julkista tietoa, koska asiantuntijalääkärit käyttävät julkista valtaa osallistuessaan lakisääteisiä vakuutuksia koskevaan päätöksentekoon. Lisäksi korkein hallinto-oikeus katsoi, että lakisääteisiä vakuutuksia käsittelevän vakuutusyhtiön asiakirjoihin sisältyneet tiedot asiantuntijalääkäreiden erikoisaloista tai erityispätevyyksistä eivät olleet julkisuuslain mukaan salassa pidettäviä. Kansaneläkelaitokselta saadun lausunnon perusteella Kansaneläkelaitoksen henkilöstön koulutustaustojen tallentaminen henkilöstöhallinnon tietojärjestelmään on perustunut Tilastokeskuksen koulutusluokitukseen. Sen mukaisesti asiantuntijalääkärien koulutustaustaksi kirjautuu järjestelmään joko lääketieteen lisensiaatti, erikoislääkäri tai lääketieteen tohtori. Tilastokeskuksen koulutusluokitus ei sisällä erikoislääkäreiden erikoisaloja tai muita erikoispätevyyksiä.

Julkisuuslain 5 §:n mukaan asiakirjalla tarkoitetaan laissa kirjallisen ja kuvallisen esityksen lisäksi sellaista käyttönsä vuoksi yhteen kuuluviksi tarkoitetuista merkeistä muodostuvaa tiettyä kohdetta tai asiaa koskevaa viestiä, joka on saatavissa selville vain automaattisen tietojenkäsittelyn tai äänen- tai kuvantoistolaitteiden taikka muiden apuvälineiden avulla. Kun Kansaneläkelaitoksen henkilöstötietojärjestelmään ei ole tallennettuna muita tietoja kuin Tilastokeskuksen koulutusluokituksen mukaisia tietoja, ei tietojärjestelmästä ole voitu luovuttaa asiantuntijalääkärien pätevyystietoja.

Valviran ylläpitämässä keskusrekisterissä on tiedot Suomessa laillistetuista lääkäreistä. Terveystieteiden ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994, ammattihenkilölaki) 24 a §:n nojalla Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira ylläpitää valvontatehtävänsä hoitamiseksi terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriä (Terhikki). Terhikkiin merkitään lääkäreistä muun muassa nimi ja henkilötiedot sekä eräitä koulutukseen liittyviä tietoja. Lain mukaan Terhikkiin merkitään tiedot ammatinharjoittamisoikeuden tai -luvan taikka nimikesuojauksen perusteena olevasta koulutuksesta, tiedot erikoislääkärien ja erikoishammaslääkärien oikeudesta ja sen perusteena olevasta koulutuksesta, tieto lääkärin suorittamasta yleislääketieteen erityiskoulutuksesta tai vastaavasta koulutuksesta sekä tiedot

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KK 358/2015 vp

terveydenhuollon ammattihenkilön erikoispätevyydestä ja sen perusteena olevasta koulutuksesta.

Ammattihenkilölain 24 c §:n nojalla Valvira ylläpitää Terhikkiin liittyvää julkista tietopalvelua, JulkiTerhikkiä. JulkiTerhikissä julkaistaan tiedot terveydenhuollon ammattihenkilön nimestä, rekisteröintinumerosta, syntymävuodesta ja ammattihenkilön ammattipätevyydestä sekä ammatinharjoittamisoikeuden rajoittamisesta. Ammattipätevyydellä tarkoitetaan tässä ammattihenkilölain mukaista pätevyyttä. Näin ollen JulkiTerhikissä julkaistaan esimerkiksi kunkin erikoislääkärin oikeudet. Sen sijaan muita erikoispätevyyksiä JulkiTerhikissä ei kyseessä olevan pykälän nojalla julkaista.

Kansaneläkelaitos on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jonka hallintoa ja toimintaa valvovat eduskunnan valitsemat valtuutetut. Kansaneläkelaitoksen asiantuntijalääkäreiden tehtävänä on arvioida hakijan terveydentilaa, työ- ja toimintakykyä sekä kuntoutuksen tarvetta. He osallistuvat etuuspäätösten valmisteluun esittämällä vakuutuslääketieteellisen arvion siitä, täyttyvätkö etuuden myöntämisen edellytykset. Asiantuntijalääkärit osallistuvat päätösten valmisteluun samalla vastulla kuin muutkin asian käsittelyyn osallistuvat Kansaneläkelaitoksen työntekijät, ja Kansaneläkelaitos käyttää asiantuntijalääkäreihinsä näiden työnjohto- ja valvontaoikeuttaan. Kansaneläkelaitoksen mukaan asiantuntijalääkäreiden osaaminen on korkealla tasolla ja sitä kehitetään jatkuvasti.

Kansaneläkelaitoksen asiantuntijalääkäreiden koulutustiedot ovat saatavilla JulkiTerhikistä samassa laajuudessa kuin muidenkin Suomessa laillistettujen lääkäreiden tiedot. Kansaneläkelaitoksen mukaan asiantuntijalääkäreiden erikoisalojen tallentamisen mahdollisuuksia Kansaneläkelaitoksen henkilötietojärjestelmään voidaan selvittää järjestelmän kehittämisen yhteydessä.

Helsingissä 30.12.2015

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä